Mente - valószínűleg Esterházy László ruhatárából

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2772.1
Készítés ideje:	1640 KÖRÜL
Készítés helye:	Itália; Magyarország
Anyag:	aranyozott ezüstfonal; bársony; ezüstfonal; jáspis gombok
Technika:	hímzett
Méretek:	hosszúság: 108 cm vállszélesség: 52 cm

Szabásmódja az Esterházy-gyűjtemény zöld, sípujjú bársonymentéjével megegyező (ltsz.: 52.2369.). Hímzésének kompozíciója az archív fényképeken érvényesül leginkább, jól látható a tökéletes mestermunka, a gondos kidolgozás, ahogyan a ruhadarab megfelelő részeihez léptékben, motívumban a megfelelőt kiválasztották. A mente elején, alján, ujjának szegélyén fektetett téglalapba komponált szimmetrikus virágbokor ismétlődik: ezüsttel keretelt hétlevelű arany palmettából, levelektől övezett gránátalma nő ki mindkét oldalán fölfelé, csigavonalban hajló száron, váltakozó arany-ezüst szirmú tulipán a lefelé hajló szárakon írisz nyílik. Két elejének sarokmotívuma nagyobb léptékű, négyzetbe komponált.

Diagonális szárra fűzött szimmetrikus mustrája: szívből kinövő virágbokor, kétoldalt, hajló, levelektől kísért ötszirmú palmetta, illetve, mindkét oldalon kihajtó, leveles tulipántövek, középen nyitott gránátalma. Oldalának hasítéka fölé csúcsára állított négyszögbe komponálták a középtengely motívumait, a palmetta aljából, kétoldalt, hajló S alakú száron tulipánok nyílnak.

Nyakát és a zsebnyílást kisebb léptékű tulipánfejek és palmettaszirmok sora szegélyezi. A szegélyeket és szabásvonalakat aranyozott ezüstfonalból szövött zsinór kontúrozza. Három, zöld, golyóformájú jáspis gombbal, ellentétes oldalon aranyfonalból kötött makkos végű hurokkal záródik. A mente hímzése valódi mestermű. Éppen ezért gondoljuk, hogy a minden átgondolást mellőzve rávarrt gombok és hurkok utólagosan kerültek a ruhadarabra. Amennyiben elfogadjuk a feltételezést, hogy a gombolás másodlagos, a mente a szabás és a díszítés stílusának megfelelően az 1640-es években készülhetett, így egykori tulajdonosa a Vezekénynél hősi halált halt Esterházy László lehetett.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 62. (Erdei Lilla)
- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 16. (Tompos Lilla)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 62. (Tompos Lilla)
- Tompos Lilla: *Magyar hagyományok az öltözködésben*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 2.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 428. (László Emőke)
- Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 129. kép
- Höllrigl József: *Magyar viselettörténeti kállítás. Leíró lajstrom*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1938. - p. 17. Nr. 24.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum